

*Ledande experter
för en levande värld.*

Naturvärdesinventering
Naturvärdesinventering vid Björnåsen, Knistad
Knistad Herrgård

Titel: Naturvärdesinventering vid Björnåsen, Knistad

Version: 1

Datum: 2020-10-01

Uppdragsgivare: Lisa Johansson, marknadschef Knistad Herrgård

Uppdragsnummer: 4183-01

Dokumentnamn: 4183-01_NVI_Knista_rapport_v1

Rapport genomförd av: Dennis Jonason & Sofia Berg

Rapport granskad av: Henrik Wahlman

Rapport verifierad av: Sofia Berg

Bilder: Sofia Berg, EnviroPlanning AB

Foto framsida: Skyddsvärda träd och kantarellmussling.

Naturvärdesinventeringen identifierade sammantaget fyra naturvärdesobjekt, två objekt med högt naturvärde (klass 2) och två objekt med påtagligt naturvärde (klass 3). Förekomsten av skyddsvärda träd var rik och totalt noterades 58 stycken varav 15 jätträd. Bland de skyddsvärda träden fanns ask och alm som båda finns upptagna i den nationella rödlistan som starkt hotad (ask) respektive akut hotad (alm). På träden och på marken runt om observerades nio signalarter som alla indikerar träd med höga naturvärden och ädellövskogar med lång kontinuitet av gamla träd. Ett öppet dike utmed inventeringsområdets norra kant, i gränsen mellan åkermark och lövskog, omfattas av det generella biotopskyddet.

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
2	Metod	2
2.1	Naturvärdesinventering	2
2.2	Generella biotopskydd	4
2.3	Värdeelement	4
2.4	Skyddsvärda arter och naturvårdsarter	5
2.5	Förkortningar	6
3	Resultat	7
3.1	Beskrivning av området	7
3.2	Sammanställning av tidigare dokumenterade naturvärden	7
3.3	Naturvärdesobjekt	7
3.4	Generella biotopskydd	14
3.5	Naturvårdsarter	14
4	Referenser	17

1 Inledning

Knistad Herrgård planerar för 40–60 villatomter i nära anslutning till Knistad Golfbana och Skövde kommun har påbörjat detaljplanearbetet. Med anledning av detta har EnviroPlanning AB fått i uppdrag av Knistad Herrgård att genomföra en naturvärdesinventering enligt Svensk Standard inom aktuellt område vid Björnåsen i Knistad, vilket omfattar ett område på ca 9 ha (figur 1).

Figur 1. Inventeringsområdet vid Björnåsen, Knistad Herrgård, är beläget ca 9 km nordost om Skövde.

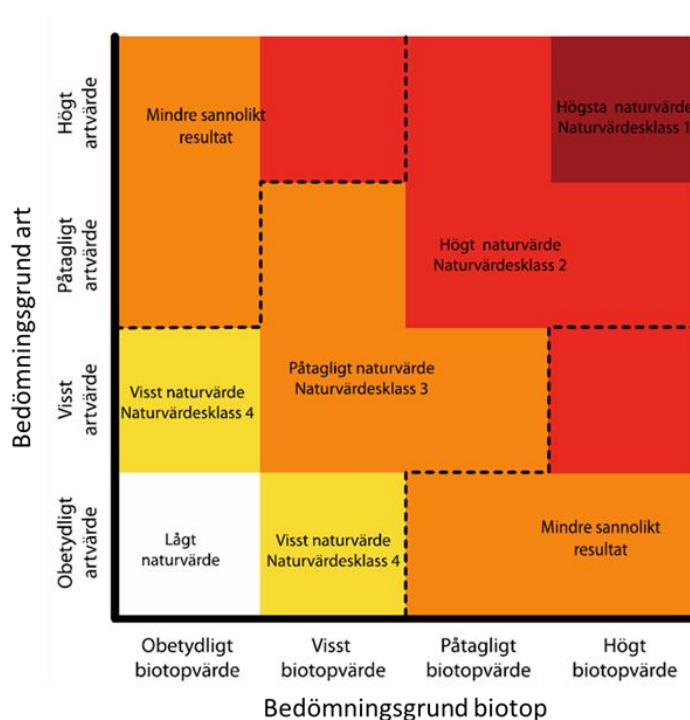
2 Metod

2.1 Naturvärdesinventering

Naturvärdesinventering (NVI) enligt svensk standard (SS 199000:2014) kartlägger och beskriver geografiska områden i landskapet som är av positiv betydelse för biologisk mångfald. Dessa avgränsade geografiska områden naturvärdesbedöms på en tregradig skala enligt följande (se också box 1):

- ◆ Naturvärdesklass 1 – högst naturvärde: störst positiv betydelse för biologisk mångfald.
- ◆ Naturvärdesklass 2 - högt naturvärde: stor positiv betydelse för biologisk mångfald.
- ◆ Naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde: påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald.

Vilken naturvärdesklass ett område får bedöms utifrån kombinationen av de två bedömningsgrunderna *art* och *biotop* (figur 2). Artvärdet baseras på områdets artrikedom relativt omgivande landskap samt på närvaro av naturvårdsarter som är ett samlingsnamn för skyddade arter, rödlistade arter (NT), hotade arter (VU, EN, CR), typiska arter, ansvarsarter och signalarter (Nitare 2005). Biotopvärdet baseras på biotopkvaliteter och på biotopens sällsynthet och hotstatus. Läs mer om bedömningsgrunderna i SS 199000:2014.

Figur 2. Bedömningsgrunden för artvärdet och biotopvärdet leder till en viss naturvärdesklass. Bild efter SS 199000:2014.

Tillägg till NVI

Naturvärdesinventeringen i denna rapport har utförts enligt bedömningsgrunder för Svensk standard (SS 199000:2014) och följande delar har ingått:

- ◆ NVI fältnivå (4.3 SIS standard)
- ◆ Detaljeringsgrad detalj (4.4 SIS standard)
- ◆ Tillägg 4.5.3 Generella biotopskydd
- ◆ Tillägg 4.5.4 Värdeelement (skyddsvärda träd)
- ◆ Tillägg 4.5.5 Detaljerad redovisning av artförekomst (även utanför naturvärdesklassade objekt)
- ◆ Rapportering av naturvårdsarter till artportalen.

Naturvärdesobjekt och generella biotopskydd presenteras både på karta och i form av korta textbeskrivningar med tillhörande foton under avsnitt 3. Naturvårdsarter, i de fall de förekommer, redovisas på karta och med text.

Fältinventeringen utfördes 2020-09-16 av biologerna Sofia Berg och Dennis Jonason, EnviroPlanning AB. Inventeringsområdet utgör en yta av cirka 9 ha. Koordinatsystemet som har använts är SWEREF99 TM. Kartor har tillverkats i Qgis version 3.10.1 och GIS-skikten levereras i shapeformat.

Box 1. Beskrivning av naturvärdesklasser

Naturvärdesklass 1 omfattar geografiska områden som har högt biotopvärde samt högt artvärde. Detta innebär kontinuerlig ekologisk funktion som livsmiljö för ett stort antal naturvårdsarter eller flera rödlistade arter eller enstaka hotade arter. Flera biotopkvaliteter i stor omfattning ska finnas på platsen. Utgörs området av en hotad Natura-2000 naturtyp (se SIS-TR 199001:2014) blir biotopvärdet högt. Förekomst av arter och ekologiska förutsättningar kan inte bli avsevärt bättre med svenska förhållanden som referens.

Naturvärdesklass 2 omfattar geografiska områden som har påtagligt till högt biotopvärde samt artvärde. Detta innebär kontinuerlig ekologisk funktion som livsmiljö för flera naturvårdsarter eller enstaka rödlistad art eller är mycket artrikare än omgivande landskap. Flera biotopkvaliteter ska finnas på platsen. Utgörs området av en Natura-2000 naturtyp (ej hotad, (se SIS-TR 199001:2014)) blir biotopvärdet påtagligt.

Naturvärdesklass 3 omfattar geografiska områden med visst till påtagligt biotopvärde och artvärde. Området ska ha förutsättningar för att upprätthålla en kontinuerlig ekologisk funktion som livsmiljö för naturvårdsarter eller enstaka rödlistade arter eller vara artrikare än omgivande landskap. Enstaka biotopkvaliteter ska finnas på platsen.

Naturvärdesklass 4 omfattar geografiska områden med visst biotopvärde och visst artvärde. Området har en viss betydelse för biologisk mångfald genom att hysa enstaka naturvårdsarter och/eller enstaka biotopkvaliteter.

2.2 Generella biotopskydd

Nedanstående förteckning med biotoper är listade i bilaga 1 till förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. och utgör biotopskyddsområden enligt 7 kap 11 §. Inom ett biotopskyddsområde får inte verksamheter bedrivas eller åtgärder vidtas som kan skada naturmiljön. Om det finns särskilda skäl, får dispens från förbudet ges i det enskilda fallet.

- ◆ Allé (lövträd planterade i en enkel eller dubbel rad som består av minst fem träd med en stamdiameter på ≥ 20 cm)
- ◆ Källa med omgivande våtmark i jordbruksmark
- ◆ Odlingsröse i jordbruksmark
- ◆ Pilevall
- ◆ Småvatten och våtmark i jordbruksmark (areal av högst ett hektar)
- ◆ Stenmur i jordbruksmark
- ◆ Åkerholme (areal högst 0,5 hektar som omges av åkermark eller kultiverad betesmark)

2.3 Värdeelement

Värdeelement är element av särskild betydelse för inventeringsområdets naturvärden. Här har värdeelementet särskilt skyddsvärda träd eftersökts och kartlagts.

Med särskilt skyddsvärda träd avses här (Naturvårdsverket 2004):

- ◆ Jätteträd – träd grövre än en meter i diameter på smalaste stället under brösthöjd.
- ◆ Mycket gamla träd – ek, bok, tall, gran äldre än 200 år, övriga trädslag äldre än 140 år.
- ◆ Grova hålträd – träd grövre än 40 centimeter som har en väl utvecklad hållighet i stammen.

Äldre träd av till exempel alm, ask, rönn, oxel, asp och sälg uppfyller endast ibland kriterierna ovan men är en biologisk bristvara och bör betraktas som naturvärdesträd (Naturvårdsverket 2004).

Skyddsvärda träd saknar formellt skydd. Däremot om en verksamhet eller en åtgärd kan komma att väsentligt påverka ett skyddsvärt träd ska en anmälan om samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken göras till Skogsstyrelsen eller berörd Länsstyrelse, alternativt till Försvarsinspektören. En väsentlig påverkan innebär avverkning, toppkapning, kraftig beskärning, åtgärder som ger upphov till rotskador, uppförande av byggnad/anordning eller grävarbeten inom 15 gånger stamdiameter från stammen eller två meter utanför kronans dropplinje.

2.4 Skyddsvärda arter och naturvårdsarter

Med skyddsvärda arter menas i denna rapport arter som är skyddade enligt artskyddsförordningen 4-9 §§ (ASF 2007:845) och/eller upptagna på den nationella rödlistan över hotade arter (Artdatabanken 2020) (figur 3).

Artskyddsförordningen inbegriper fridlysning, vilket har en något varierande innebörd beroende på art i fråga. Fridlysta växter, lavar och mossor får enligt lag inte plockas, grävas upp eller på annat sätt skadas. Lokala undantag finns för exempelvis gullviva, blåsippan och lummerarter som får plockas, dock inte grävas upp eller plockas till försäljning. Fridlysta djur är förbjudet att döda, skada, fånga eller på annat sätt samla in. Detta gäller även fåglars bon och ägg samt kräldjurs, groddjurs och ryggradslösa djurs ägg, rom, larver och bon, även om så sker oavsiktligt. Undantag finns för vanlig padda, vanlig groda och åkergroda vars rom får samlas in för utvecklingsstudier, om de senare återförs till samma plats (Naturvårdsverket, u.å.).

Rödlistning medför inte per automatik något artskydd utan är enbart en bedömning av arters utdöenderisk. Däremot utgör rödlistan beslutsunderlag för om en art behöver skyddas genom exempelvis fridlysning.

Med naturvårdsarter menas de arter som ingår i standarden, det vill säga arter som indikerar att ett område har ett högt naturvärde samt arter som i sig själva är av särskild betydelse för biologisk mångfald. I begreppet naturvårdsarter inkluderas förutom skyddsvärda arter, även typiska arter, ansvarsarter och signalarter.

Figur 3. Skyddsvärda arter i denna inventering omfattas av skyddade- och rödlistade arter. Bild från SLU Artdatabanken (2020) och Naturvårdsverket (2014).

2.5 Förkortningar

Förkortningar som redovisas i tabell 1 kan förekomma i rapporten.

Tabell 1. Förkortningar och dess betydelse.

Förkortning	Betydelse
S	Signalarter i Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering
ÄoH	Indikatorarter på värdefull gräsmark, äng och hagmark
ASF, bilaga 1	Arten är fridlyst och innehar om betecknad med bokstaven n eller N i bilaga 1 till artskyddsförordningen ett utökad skydd i enlighet med art- och habitatdirektivet (ASF 2007:845, § 4,5 och 7)
ASF, bilaga 2	Arten är fridlyst enligt artskyddsförordningen (ASF 2007:845, § 6, 8 och 9)
Kategorier inom Svenska Rödlistan 2020 (arters utdöenderisk inom Sverige)	
NT	Nära hotad/missgynnad (<i>Near Threatened</i>)
VU	Sårbar (<i>Vulnerable</i>)
EN	Starkt hotad (<i>Endangered</i>)
CR	Akut hotad (<i>Critically Endangered</i>)

3 Resultat

3.1 Beskrivning av området

Inventeringsområdet omfattar ca 9 ha och gränsar i söder och öster till Knistad golfbana och i norr och väst till lokalväg och brukad åkermark. Platsen är plan till svagt kuperad och består huvudsakligen av ädellövskog med stort inslag av gamla grova träd. De delar som idag hyser ett flertal jätteeckor har troligen tidigare varit mer öppna men igenväxning av yngre lövträd har kraftigt förtätat området vid dessa jätteträd. Inne i området finns även en skyttebana och området används som övningsområde för militären.

3.2 Sammanställning av tidigare dokumenterade naturvärden

Eftersök av tidigare dokumenterade natur- och kulturmiljövärden har gjorts i:

- ◆ Analysportalen för biodiversitetsdata (Leidenberger et al, 2016; analysportal.se) för perioden 2010–2020 (rödlistade arter)
- ◆ Skogsstyrelsens verktyg Skogens Pärlor
- ◆ Jordbruksverkets TUVA-databas över värdefulla ängs- och betesmarker
- ◆ Naturvårdsverkets kartverktyg Skyddad natur
- ◆ Länsstyrelsernas geodatakatalog över exempelvis skyddsvärda träd

Två rödlistade arter finns rapporterad för området under de senaste 15 åren; nordfladdermus (*Eptesicus nilssonii*) och sydfladdermus (*Eptesicus serotinus*). Båda klassas idag som nära hotade (NT) enligt den nationella rödlistan (SLU ArtDatabaken, 2020) och inrapporterades 2009. Vad som finns inrapporterat med avseende på tidigare artfynd utgör dock endast ett underlag för inventeringen och behöver nödvändigtvis inte spegla den verkliga artförekomsten.

Större delen av naturvärdesobjekt 4 (se 3.3) har av Länsstyrelsen i Västra Götalands län klassats som värdekärna för ädellövskog, vilket innebär att området hyser höga biologiska värden kopplade till just den biotopen.

3.3 Naturvärdesobjekt

Sammantaget identifierades fyra naturvärdesobjekt inom inventeringsområdet, två objekt med högt naturvärde (klass 2) och två objekt med påtagligt naturvärde (klass 3) (figur 4). Nedan följer en redovisning av samtliga avgränsade naturvärdesobjekt.

Naturvärdesobjekt

- Högt naturvärde (klass 2)
- Påtagligt naturvärde (klass 3)
- Inventeringsområde

Figur 4. Identifierade naturvärdesobjekt färgindelade efter naturvärdesklass. Siffrorna utgör objekt-id.

1	Naturtyp: Skog och träd Biotop: Ädellövskog	Areal: 4,96 ha Formellt skydd: Nej
Naturvärdesklass	Klass 2 – högt naturvärde Påtagligt artvärde och högt biotopvärde ger naturvärdesklass 2	
Beskrivning	<p>Olikåldrad och flerskiktad ädellövskog med flertalet grova almar och askar (Ø >65 cm), där många av askarna var döda eller döende p.g.a. askskottsjukan. Almarna verkar dock hittills klarat sig från almsjukan. Även förekomst av flera grova träd av fågelbär och sälg (Ø >50 cm), aspar (Ø >80 cm) samt jätteträd av ek (Ø 134 cm, Ø 143 cm). Inslag av björk, rönn, lönn, hassel och gråal. På marken ligger mycket av tämligen nyfallna askar, men också ett stort antal lågor av olika trädslag i sent nedbrytningsstadium. Mark svagt kuperad, växelvis frisk till fuktig. Kraftig igenväxning av lövsly och unga träd av ask, alm, ask, gråal och ek. Lundflora bestående av liljekonvalj, strätta, lundelm, rödblära, skogsbräken och stinksyska samt partier med älggräs, brännässla, hasselmossa, vågig praktmossa, tuvtätel, nejlikrot, hallon, kranshakmossa, träjon och ekbräken. Rik epifytflora med bland annat bitterlav, dagglav, skrynkellav, cypressfläta, allélav, flarnlav, klotterlav, plattsvepmossa, asplav, filtlav, vedblekmossa, gulmjöl, brun nållav, grå nållav och fällmossa. Bland förna- och vednedbrytare finns bland annat barkticka, hasselticka, fläckticka, borstticka, askskinn, kantarellmussling, allmän sköldskivling, kuddticka, svavelslöjskivling och honungsskivlingar. Skogen utgör troligen en bra lokal för svampar, fåglar, kryptogamer och fladderfödd.</p>	
Naturvårdsarter	Fällmossa (<i>Antitrichia curtipendula</i>) – flera (S) Brun nållav (<i>Chaenotheca phaeocephala</i>) – flera (S) Lundelm (<i>Elymus caninus</i>) – enstaka (S) Storräms (<i>Polygonatum multiflorum</i>) – enstaka (S) Barkticka (<i>Rigidoporus corticola</i>) – enstaka (S) Hasselticka (<i>Dichomitus campestris</i>) – enstaka (S) Kantarellmussling (<i>Plicaturopsis crispa</i>) – flera (S) Vanlig groda (<i>Rana temporaria</i>) – enstaka (ASF, bilaga 1) Alm (<i>Ulmus glabra</i>) – rikligt (CR) Ask (<i>Fraxinus excelsior</i>) – rikligt (EN) Nordfladderfödd (<i>Eptesicus nilssonii</i>) – registrerad 2009 i ArtPortalen (NT) Sydfladderfödd (<i>Eptesicus serotinus</i>) – registrerad 2009 i ArtPortalen (NT)	
Värdeelement	Grova lågor – rikligt; Klena lågor – rikligt; Torraka – flera; Rotvälta – flera; Högstubbe – flera; Gamla/grova träd – rikligt (alm); Gamla/grova träd – flera (ask, asp, ek); Sälga – flera	
Värdestrukturer	Olikåldrighet – välutvecklat; Trädslagsblandning – välutvecklat; Flerskiktning – tämligen utvecklat; Skrymslen – tämligen utvecklat; Lövbryn – tämligen utvecklat; Glänta – måttligt utvecklat	
Formellt skydd	Nej	
Karta och foto	Figur 4 & 5	

Figur 5. Naturvärdesobjekt 1 - Ädellövskog.

2	Naturtyp: Skog och träd Biotop: Aspdominerad lövskog	Areal: 0,63 ha Formellt skydd: Nej
Naturvärdesklass	Klass 3 – påtagligt naturvärde Visst artvärde och påtagligt biotopvärde ger naturvärdesklass 3	
Beskrivning	Frisk till fuktig mark med mycket stort antal grova aspar samt god föryngning av aspträd i olika åldrar. Sparsamt med död ved. Näringspåverkad flora med brännässla, stinksyska, skogssallat, tuvtåtel, älgräs, vågig praktmossa, nejlikrot och strätta. Rik lavflora på aspar, speciellt utmed åkerkanten där även ett lövbryn skapas. Epifytfloran består av blemlav, asplav, hättmossor, vägglav, slånlav, allélav, kantalvar, finlav och kranslav.	
Naturvårdsarter	-	
Värdeelement	Grova lågor – enstaka; Klena lågor – enstaka; Torraka – enstaka; Högstubbe – enstaka; Blottad jord – flera; Bohål fågel – flera; Gamla/grova träd – rikligt (alm); Gamla/grova träd – rikligt (asp); Sälg - flera	
Värdestrukturer	Olikåldrighet – välutvecklat; Trädslagsblandning – måttligt utvecklat; Fler-skiktning – tämligen utvecklat; Skrymslen – tämligen utvecklat; Lövbryn – välutvecklat; Glänta – tämligen utvecklat	
Formellt skydd	Nej.	
Karta och foto	Figur 4 & 6	

Figur 6. Naturvärdesobjekt 2 – Aspdominerad lövskog.

3	Naturtyp: Skog och träd Biotop: Askar	Areal: 0,05 ha Formellt skydd: Nej
Naturvärdesklass	Klass 3 – påtagligt naturvärde Påtagligt artvärde och visst biotopvärde ger naturvärdesklass 3	
Beskrivning	Område i gräns mot lokalväg och trädgårdsmark. Mark plan och frisk med trivial och näringsgynnad flora bestående av kirskål, brännässla, bredbladiga gräs och sly. Yngre träd av asp, lönn ek och asp bidrar till igenväxning av två grova och fyra medelålders askar. Epifytflora med vägglav, finlav, allélav, dagglav, brosklav, mjölig brosklav, kyrkogårdslav och bitterlav. Enstaka block och sten förekommer.	
Naturvårdsarter	Ask (<i>Fraxinus excelsior</i>) – flera (EN)	
Värdeelement	Klena lågor – enstaka; Gamla/grova träd – enstaka (ask)	
Värdestrukturer	Olikåldrighet – tämligen utvecklat; Trädslagsblandning – måttligt utvecklat; Flerskiktning – måttligt utvecklat; Skrymslen – måttligt utvecklat; Lövbryn – tämligen utvecklat; Glänta – måttligt utvecklat	
Formellt skydd	Nej	
Karta och foto	Figur 4 & 7	

Figur 7. Naturvärdesobjekt 3 - Askar.

4	Naturtyp: Skog och träd Biotop: Skyddsvärda träd	Areal: 1,23 ha Formellt skydd: Nej
Naturvärdesklass	Klass 2 – Högt naturvärde Påtagligt artvärde och högt biotopvärde ger naturvärdesklass 1	
Beskrivning	<p>Objektet utgörs av skyddsvärda träd (ek, ask, alm) utmed kant till golfbanan samt av skyddsvärda träd, främst ekar, som står i igenväxningsmark och på gränsen till trädgårdsmark (Knistad herrgård). De gamla träden som ej står öppet vid golfbanans kant är kraftigt igenväxta av ungt löv och frihuggning krävs för att gynna dessa, främst de gamla jätteekarna. Ett stort antal träd av ask, alm och ek är särskilt skyddsvärda och bär ett flertal naturvårdsarter: lönnlav, sotlav och brun nållav. Övriga epifyter är bland annat gul mjöllav, grön spiklav, mjölig brosklav, klotterlav, bitterlav och kyrkogårdslav. Av alla träd utgör tio stycken jätteträd med en diameter på 102–162 cm (åtta ek, två alm). Björk, lönn och asp förekommer också. Bohål från/för både fågel och insekter noterades, bland annat ett bålgetingsbo i en alm. Mark frisk till fuktig och bitvis svagt kuperad. Kvävegynnad markflora bestående av, älggräs, stinknäva, hallon och bredbladiga gräs som parkgröe och lundgröe.</p>	
Naturvårdsarter	Alm (<i>Ulmus glabra</i>) – antal (CR) Ask (<i>Fraxinus excelsior</i>) – antal (EN) Sotlav (<i>Acolium inquinans</i>) – flera (S) Brun nållav (<i>Chaenotheca phaeocephala</i>) – rikligt (S) Lönnlav (<i>Bacidia rubella</i>) – flera (S)	
Värdeelement	Grova lågor – flera; Jätteträd – flera (alm); Jätteträd – rikligt (ek); Bohål fågel – flera; Bohål insekt – rikligt; Gamla/grova träd – rikligt (alm, ask, ek); Gamla/grova träd – flera (ask, asp, ek); Hålträd – flera (alm, ek)	
Värdestrukturer	Olikåldrighet – tämligen utvecklat; Trädslagsblandning – tämligen utvecklat; Flerskiktning – tämligen utvecklat; Skrymslen – tämligen utvecklat; Lövbryn – tämligen utvecklat; Glänta – tämligen utvecklat	
Formellt skydd	Nej	
Karta och foto	Figur 4 & 8	

Figur 8. Naturvärdesobjekt 4 - Skyddsvärda träd.

3.4 Generella biotopskydd

Sammantaget observerades en biotop som omfattas av det generella biotopskyddet. Det utgörs av ett öppet dike utmed inventeringsområdets hela norra gränst, vilken vätter ut mot åkermark. Diket är 360 m långt, ca 30-40 cm i basen och har ca 80 cm höga slänter (figur 9). Vid inventeringstillfället var diket uttorkat.

Figur 9. Öppet dike utmed åkerkant. Diket omfattas av det generella biotopskyddet.

3.5 Naturvårdsarter

Signalarter

Nio signalarter observerades (barkticka, hasselticka, kantarellmussling, brun nållav, sotlav, lönnlav, storrams, lundelm och fällmossa), alla inom naturvärdesobjekt 1 och 4 (figur 10). Arterna indikerar träd med höga naturvärden och ädellövskogar med lång kontinuitet av gamla träd.

Fridlysta arter

En individ av vanlig groda (*Rana temporaria*) observerades inom naturvärdesobjekt 1 (figur 9). Arten är fridlyst enligt Artskyddsförordningens bilaga 1.

Rödlistade arter

Två rödlistade arter observerades: träden alm (*Ulmus glabra*, CR – akut hotat) och ask (*Fraxinus excelsior*, EN – starkt hotat) (figur 11). Av de inom området totalt 18 grova almar var alla utom möjligen en friska, det vill säga inte drabbade av almsjukan. Av de 22 grövre askarna var två stående döda, medan övriga var mer eller mindre påverkade av askskottsjukan. Enstaka askar hade fortfarande god vitalitet. Majoriteten av träden stod inom naturvärdesobjekt 1 och 4 (figur 11). Sedan tidigare finns fynd av två rödlistade fladdermöss, nordfladdermus och sydfladdermus inom naturvärdesobjekt 1 (Artportalen 2009). Det bedöms troligt att arterna fortfarande uppehåller sig i skogen då skogens kvalitéer som livsmiljö inte försämrats.

Naturvärdesobjekt

- Högt naturvärde (klass 2)
- Påtagligt naturvärde (klass 3)

Fridlyst art (ASF, bilaga 1)

- ★ Vanlig groda

Signalarter

Kärlväxter

- Lundelm
- Storräms

Svampar

- Barkticka
- Hasselticka
- Kantarellmussling

Signalarter

Lavar

- ▲ Sotlav
- ▲ Brun nållav
- ▲ Lönnlav

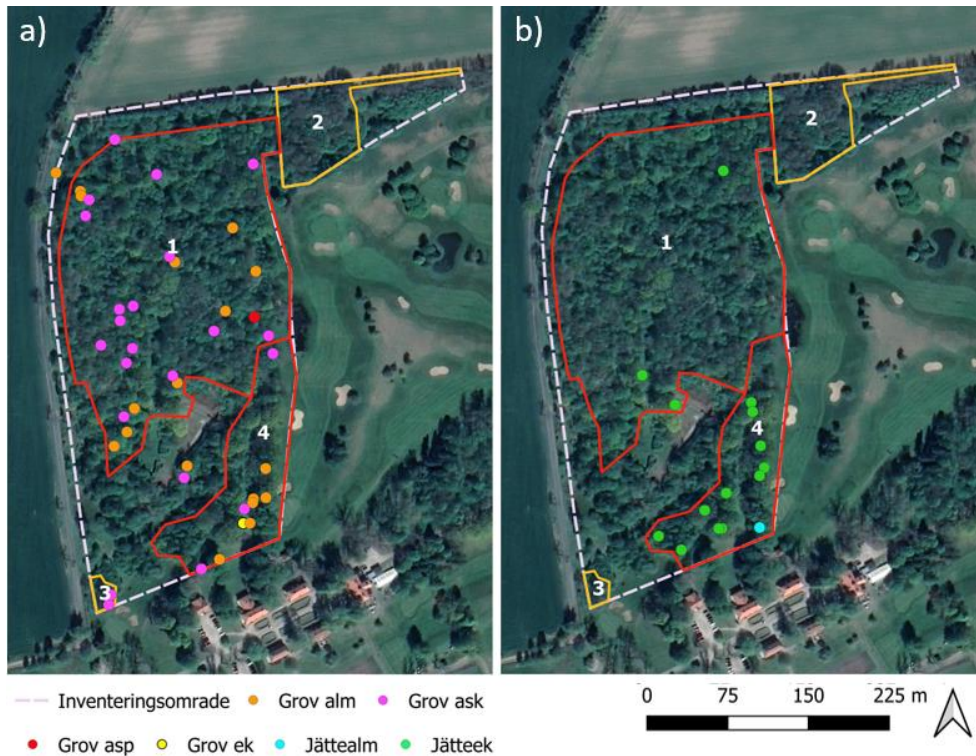
Mossa

- + Fällmossa

Figur 10. Förekomsten av signalarter och fridlysta arter inom inventeringsområdet. Siffrorna hänvisar till naturvärdesobjekt.

Skyddsvärda träd

Inom inventeringsområdet finns en rik förekomst av särskilt skyddsvärda träd av främst alm, ask, ek (figur 11). Dessa träd, tillsammans med flertalet mycket grova aspar inom området samt sälgar, utgör en biologisk bristvara som bör sparas (Naturvårdsverket, 2012). Totalt rör det sig om 58 träd, varav 15 jätteträd (14 ek, en alm) (figur 12).

Figur 11 a-b. Grova träd (omkrets ≥ 200 cm) (figur a) och jätteträd ($\emptyset \geq 1$ m) (figur b) inom inventeringsområdet. Siffrorna hänvisar till naturvärdesobjekt.

Figur 12. Området hyser ett stort antal skyddsvärda träd, fördelade på gamla träd, jätteträd, hålträd och grova träd.

4 Referenser

Leidenberger, S., Käck, M., Karlsson, B., Kindvall, O. 2016. The Analysis Portal and the Swedish LifeWatch e-infrastructure for biodiversity research. Biodiversity Data Journal 4: e7644. doi: 10.3897/BDJ.4.e7644.

Naturvårdsverket, 2014. Fridlysta växter och djur i Sverige. Folder. ISBN 978-91-620-8605-3. <https://www.naturvardsverket.se/Om-Naturvardsverket/Publikationer/ISBN/8600/978-91-620-8605-3/>

Naturvårdsverket, 2012. Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd – mål och åtgärder 2012-2016.

Naturvårdsverket, 2004. Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet. Rapport 5411.

Naturvårdsverket, u.å. Fridlysta växter och djur i Sverige.

Nitare, N. 2019. Skyddsvärd skog. Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.

SLU Artdatabanken, 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. SLU, Uppsala.

Swedish standard institute, 2014. Svensk standard SS 199000:2014, Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. Swedish standard institute, version 2014-05-28, utgåva 1.

Swedish standard institute, 2014. Svensk standard SIS-TR 199001:2014, Naturvärdesinventering (NVI) – komplement till SS 199000, version 2014-06-25, utgåva 1.